

38
16
61
S A N C T Æ

APOSTOLICÆ SEDIS

RESPONSA

CIRCA LUCRUM EX MUTUO

AB ANNO 1822. AD FEBR. 1833.

T A U R I N I

EX TIP. HYACINTHI MARIETTI

1833

Digitized by Google

690

L' EDITORE

Essendo, non ha molto, apparsi alla luce in questa nostra Città alcuni opuscoli sull'Usura, mi lusingo di fare cosa non ingrata agli amatori di tali studj, comunicando loro varj Decreti, che nel breve giro di pochi anni emanarono su di tal materia dalla S. Sede.

ALOISIUS

EX MARCHIONIBUS FRANSONI

SUPREMI ORDINIS SS. ANNUNCIATIONIS CANCELLARIUS

DEI ET S. SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA

Archiepiscopus Taurinensis

In universa rei Moralis scientia invenire non erit quæstionem magis agitatam, jactatam, et hinc inde oppugnatam, quam argumentum de Lucro ex Mutuo: immensæ quæstionis est pro qua parte magis pugnet ratio Controversiæ, de qua in utramque partem potest disputari, quum adhuc desideretur Supremum judicium disputationibus finem imponens, ac propterea inter contrarias partes decertantes hærent Fidelium conscientiæ.

Quum itaque ad Nostram perve-

nerit notitiam, quasdam ad rem pro-
diisse Sanctæ Sedis Apostolicæ ad
quæsitæ responsiones traditas tam
Episcopo Rhedonensi sub die decima
octava Augusti millesimi octingen-
tesimi trigesimi, quam Domino De-
navit Professori Theologiæ in Se-
minario Sancti Irenæi Lugdun. sub die-
bus decima sexta Septembris millesimi
octingentesimi trigesimi, et undecima
Novembris millesimi octingentesimi
trigesimi primi; item Episcopo Vi-
variensi sub die trigesima prima
Augusti millesimi octingentesimi tri-
gesimi primi, Capitulo Collegiatio
Locarni sub diebus trigesima prima
Augusti et septima Septembris mil-
lesimi octingentesimi primi, Do-
mino Josepho Antonio Avvaro Sa-
cræ Theologiæ Doctori et Regio
ejusdem facultatis Professori Pine-
rolii ibidemque Canonico Theologo
et Provicario Generali sub die un-
decima Februarii millesimi octin-
gentesimi trigesimi secundi; ac tandem

*Episcopo Aquensi sub die vigesima
 tertia Novembris millesimi octingen-
 tesimi trigesimi secundi; quarum re-
 sponsionum ope, licet extrema ma-
 nus disceptationibus hujusmodi mi-
 nime imponatur, anxietatibus tamen
 opportune medetur, et tuta Confes-
 sariis agendi norma præbetur; cu-
 ravimus propterea ut præfatarum
 responsionum transumpta authentica
 in unum colligerentur, codicemque
 plurium ipsarum uniusmodi respon-
 sionum in actis hujus Curie Nostræ
 Archiepiscopalis inseri mandamus:
 decernentes, jus fasque esse Cancel-
 lario Nostro laudatæ collectionis ex-
 emplaria requirentibus tradere, hu-
 jusmodique exemplaribus Sigillo no-
 stro Archiepiscopali munitis plenam
 et indubiam fidem esse adhibendam:
 singulisque præmissis addi manda-
 mus transumpta licet nondum authen-
 tica responsorum datorum tam cui-
 dam mulieri Lugdunensi sub die
 tertia Julii millesimi octingentesimi*

vigesimi secundi, quam Episcopo Veronensi sub die decima quarta Augusti millesimi octingentesimi trigesimi primi, idque sub spe obtinendi etiam eorum authenticitatem.

In quorum etc. Dat. Taurini die decima quinta Februarii anno millesimo octingentesimo trigesimo tertio.

Firmat. ✠ ALOISIUS ARCHIEPISCOPUS

Sigillat. et manualit. subscript.

Theologus JACOBUS GENTA Cancellarius.

Ita in originali in Registris hujus Curiae Archiepiscopalis Taurinensis existente. In fidem etc. Dat. Taurini die 16. Februarii 1833.

Th. Jacobus Genta Not. Ap. et Cancel.

Loco ✠ Sigilli.

1.

DECRETA SUPREMÆ CONGREGATIONIS

SANCTI OFFICII

QUE EM. ET REV.

DD. CARD. INQUISITORES GENERALES

Præbabit DD. Consultorum suffragiis

AD CONSULTIUM PRECES EDIDERUNT

FERIA IV. 3. JULII 1822.

Ad preces cujusdam innominatæ mulieris
Lugdunensis, Em. D. Card. Galeffi transmissas, quibus, descripto generali rerum statu post notos publicos eventus, et leges a civili auctoritate latas, in Galliis obtinente, exponebat, se sua capitalia quibusdam tradidisse, ut fructus ex illis juxta taxam a lege civili præscriptam perciperet: suum autem Directorem ipsi absolutionem denegare, nisi proventus inde receptos restitueret, aut obligationes erga eos, qui solverent, emitteret.

Decre-
tum Cong.
S. Officii
1822. 3.
Julii.

Quærebat ergo

1. An ad restitutionem percepto-
rum fructuum esset obligata.

2. An dumtaxat postquam ejus bona fides desierat.

3. Quandonam cessatio bonæ fidei locum haberet.

4. An sufficeret de ea audivisse, etiamsi loquentis opinio non fuisset adoptata.

Em. decreverunt: Oratrici pro nunc dicatur, quod responsa ad propositos casus ipsi opportuno tempore dabuntur. Interim vero, licet non peracta ulla illarum restitutionum, de quarum obligatione S. Sedem consuluit, a proprio Confessario absolvi sacramentaliter posse, dummodo vere parata sit stare mandatis.

Hujusmodi decretum Em. D. Card. Galeffi traditum, ab eoque transmissum fuit, qui de illo gratanter recepto certior factus est.

Transmissum fuit e Cancellaria S. Officii.

Ita in Registris hujus Curiae Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. JACOBUS GENTA. Not. Ap. et Canc.

2.

Episcopus Rhedonensis in Gallia exponit ^{Expositio. Episc. Rhedonensis.} Sacræ Congregationi Inquisitionis, non eamdem esse Confessoriorum suæ Diœcesis sententiam de lucro percepto ex pecunia negotiatoribus mutuo data ut ea ditescant.

De sensu Epistolæ Encyclicæ *Vix pervenit* acriter disputatur. Ex utraque parte momenta afferuntur ad tuendam eam quam quisque amplexus est sententiam, tali lucro faventem, aut contrariam. Inde querelæ, dissensiones, denegatio Sacramentorum plerisque negotiatoribus isti ditescendi modo inhærentibus, et innumera damna animarum.

Ut animarum damnis occurrant, nonnulli Confessarii mediam inter utramque sententiam viam se posse tenere arbitrantur. Si quis ipsos consulat de istiusmodi lucro, illum ab eo deterrere conantur. Si pœnitens perseveret in consilio pecuniam mutuo dandi negotiatoribus, et objiciat sententiam tali mutuo faventem multos habere patronos, et insuper non fuisse damnatam a Sancta Sede non semel ea de re consulta; tunc isti Confessarii exigunt, ut pœnitens promittat se filiali obedientia obtemperaturum iudicio Summi Pontificis, si intercedat, quaecumque sit: nec, hac promissione obtenta, absolutionem denegant, quamvis

probabiliorem credant opinionem contrariam tali mutuo. Si pœnitens non confiteatur de lucro ex pecunia sic mutuo data, et videatur in bona fide; isti Confessarii, etiamsi aliunde noverint ab eo perceptum esse, aut etiam nunc percipi istiusmodi lucrum, eum absolvunt, nulla ea de re interrogatione facta, quando timent, ne pœnitens admonitus restituere aut a tali lucro abstinere recuset.

Inquirit ergo dictus Episcopus Rhedonensis

1. Utrum possit horum posteriorum Confessariorum agendi rationem probare.

2. Utrum alios Confessarios rigidiores ipsum adeuntes consulendi causa possit hortari, ut istorum agendi rationem sequantur, donec Sancta Sedes expressum ea de quæstione iudicium ferat.

Loco ✠ Sigilli

✠ C. L. Episcopus Rhedonensis.

FERIA IV. DIE 18. AUGUSTI 1830.

Sanctissimus Dominus Noster Dominus Pius Divina Providentia PP. Respon-
sio Sum-
mi Ponti-
ficis Pii
VIII.
1830. 18.
Augusti.
VIII. in solita audientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita, audita relatione superiorum dubiorum una cum voto Eminentissimorum DD. Cardinalium Inquisitorum Generalium, respondit

Ad primum: Non esse inquietandos:

Ad secundum: Provisum in primo.

Loco ✠ Sigilli S. Inquisitionis.

Pro D. NICOLAO SOLDINI

S. Romanæ et universalis Inquisitionis Notario
ANGELUS ARGENTI Secretarius.

Gratis apud S. Officium.

CLAUDE LOUIS DE LESQUEN, par la miséricorde Divine et la grace du Saint Siège Apostolique, Évêque de Rennes. Authen-
ticitas.

Attestons, que la copie ci-dessus du Bréf à Nous adressé par le Saint Office est entièrement conforme à l'original déposé au Secretariat de Notre Evêché.

Donné à Rennes sous le seing de Notre Vicair Général, Notre Sceau, et le contresceing de Notre Secrétaire, le 10. Juillet 1832.

Lieu ✠ du Sceau.

Par mandement de Monseigneur
DEMOS Prosecrétaire.

Jam editum Avenione typis de Seguin, et Vesontione typis Othenin-Chalandre a R.^{mo} Vic. Gen. Em. Archiepiscopi D. Gousset in opusculo *Justification de la Théologie morale du etc.*

Ita in Registris hujus Curiae Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

3.

QUÆSITA

ad Sacram Pœnitentiariam facta

CUM RESPONSIS

EJUSDEM SACRÆ PŒNITENTIARIÆ

Quæsita
Professo-
ris Theo-
logiæ in
Semina-
rio
Lugdun.

Quando S. Pœnitentiariæ dubia circa materiam usuræ proponuntur, semper remittit ad doctrinam S. P. Benedicti XIV., quæ revera sat clara et perspicua est pro iis qui bona fide eam perscrutari volunt.

Attamen sunt quidam Presbyteri, qui contendunt licitum esse percipere auctarium quinque pro centum solius vi Legis principis absque alio titulo vel damni emergentis vel lucri cessantis: quia, inquit, Lex Principis est titulus legitimus, cum transfert dominium auctarii sicut transfert dominium in præscriptione, et sic prorsus annihilant legem divinam et legem ecclesiasticam quæ usuras prohibent.

Cum hæc ita se habeant, Orator infrascriptus, existimans nullo pacto esse licitum recedere a doctrina Benedicti XIV., denegat absolutionem sacramentalem Presbyteris qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

Quare infrascriptus Orator humiliter supplicat, ut sequentia dubia solvantur:

1. Utrum possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris præfatis.
2. Utrum debeat.

Lugduni 25. Maii 1830.

DENAVIT Prof.

Sacra Pœnitentiaria diligenter ac mature perpensis dubiis propositis, respondendum censuit, Presbyteros de quibus agitur non esse inquietandos quousque Sancta Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subicere, ideoque nihil ob stare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Respon-
sio S.
Pœniten-
tariæ
1830. 16.
Sept.

Datum Romæ in Pœnitentiaria die 16. Septembris 1830.

E. DE GREGORIO M. P.

F. FRIGGA S. P. Secretarius

202

14.
 Authentici-
 tas Em. de
 Gregorio
 1833. 11.
 Januarii.

Præfata Responsa, alias per Sacram Pœnitentiariæ Officiū
 data, vera esse et omni fide digna testamur. Datum Romæ
 in S. Pœnitentiaria die 11. Januarii 1833.
 Loco ✠ Sigilli Sacræ Pœnitentiariæ
 E Card. DE GREGORIO M. P.

Jam edita Avenione, et Vesontione ut supra N. 2.

Ita in Registris hujus Curie Archiepiscopalis. In fidem
 etc. Taurini, die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli. Th. JACOBUS CANTA Not. Ap. et Canc.

4.

VENERABILI IN CHRISTO P.

EPISCOPO VERONENSI

salutem et sinceram in Domino charitatem

Ex Sacra Pœnitentiaria

Respon-
 sio S.
 Pœniten-
 tiariæ E-
 piscopo
 Veronen-
 si 1831.
 14. Au-
 gusti.

Sacra Pœnitentiaria perlectis expositis a
 Ven. in Christo Patre Episcopo Veronensi
 in supplici libello 1. mensis nuper elapsi,
 abstinendum sibi duxit a resolutione qua-
 tuor dubiorum quæ in ea proponebantur,
 sed Oratori communicat responsa data a
 suprema Congregatione Sancti Officii ad a-
 lia quædam dubia eandem materiam re-
 spicientia. Hæc autem sunt hujusmodi:

1. Utrum Confessarius possit in
 conscientia denegare absolutionem
 Presbyteris qui contendunt Legem
 Principis esse titulum sufficientem

percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque: Non esse inquietandos, quousque S. Sedes definitivam decisionem emiseric, cui parati sint se subicere: adeoque nihil obstare eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

A L I A D U B I A

1. An Confessarius ille possit absolvi, qui licet Benedicti XIV. et aliorum Summorum Pontificum de usura definitiones noverit, docet ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis, qui nullum omnino alium, præterquam Legem civilem, titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui dimittit in bona fide pœnitentem, qui ex mutuo exigit lucrum Lege

204
16
civili statutum absque extrinseco
lucri cessantis, aut damni emergen-
tis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum: Confessarium
de quo in dubio, non esse inquie-
tandum, quousque S. Sedes definiti-
vam decisionem emiserit, cui para-
tus sit se subjicere: adeoque nihil
obstare ejus absolutioni in Sacra-
mento Pœnitentiæ.

Ad secundum: Provisum in præ-
cedenti, dummodo pœnitentes pa-
rati sint stare mandatis S. Sedis.

A L I A D U B I A

Vir quidam persuasus erat Encyclicam
Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex
collocatione pecuniæ perceptum juxta disposita
a Lege civili. Ejus hæredes quærunt:

1. An Encyclicam recte acceperit.
2. Etiam supposito quod male ac-
ceperit, persuasus tamen recte ac-
cepisse, an hæredes ab omni repa-
ratione se exemptos existimare va-
leant.

Resp. ad primum: Aequiescant,¹⁷
dummodo parati sint stare mandatis
S. Sedis.

Ad secundum: Provisum in primo.

A L I A D U B I A

1. An possit eorum Confessario-
rum agendi ratio probari, qui dum
tenent uti probabiliorem opinionem
contrariam lucro ex pecunia nego-
tiatoribus mutuo data, pœnitentes
eo modo lucrum percipientes ut di-
tescant absolvunt, quando nempe
isti, objicientes sententiam lucro fa-
ventem non fuisse damnatam a S.
Sede, promittunt tamen obedire ju-
dicio S. Pontificis si intercedat: et
similiter agunt, quando pœnitentes
lucrum percipientes in bona fide,
de eo non confitentur, licet aliunde
noverint ipsos percipere lucrum ut
supra, nulla ea de re facta interro-
gatione, quando timent ne pœniten-
tes admoniti restituere aut tali
lucro abstinere recusent.

2. Utrum Episcopus possit hortar rigidiores Confessarios consulendi causa ipsum adeuntes, ut priorum Confessariorum agendi rationem sequantur, donec S. Sedes expressum ea de quæstione iudicium ferat.

Respondetur ad primum: Non esse inquietandos:

Ad secundum: Provisum in primo.

Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 14. Augusti 1831.
V. D. SOLIMEI S. P. Secr.

Transmissum fuit ab eodem Episcopo.

Ita in Registris hujus Curia Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco & Sigilli. Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

5.

BEATISSIME PATER

Observationes Ep. Viva-riensis circa responsum datum Ep. Rhedonensi.

Pervenit ad me iudicium SS. Pii VIII. sub data diei 18. Augusti 1830. ad postulata Episcopi Rhedonensis super agendi ratione Confessariorum erga pœnitentes, qui inter disceptationes Theologorum circa mutuum expositas in supplici libello, mediam se posse sequi viam arbitrantur.

Idem iudicium loquitur de voto Eminen-
tissimorum Cardinalium Inquisitorum Gene-
ralium: et Rescripto subjiciuntur Responsa

data ab iisdem eadem die ad diversa dubia relativa ad opinionem eorum, qui contendunt Legem Principis solam esse titulum sufficientem aliquid percipiendi ultra sortem in mutuo.

Ex isto iudicio et istis responsis datis nova exorta sunt dubia, novæ disceptationes, nova quæsitæ. Nam dictum iudicium in pluribus Diœcesibus divulgatum est, et hæc est occasio talium disceptationum.

In exposito Episcopi Rhedonensis nulla fit mentio dicti tituli, quem volunt quidam Theologi reperiri in Lege Principis: sed unice de mutuo dato negotiatoribus, et de sensu Encyclicæ *Vix pervenit* circa tale mutuum negotiatoribus factum.

Unde alii dicunt, iudicium SS. Pontificis Pii VIII. in se solo attendendum esse, et separatim a responsis datis ab Eminentissimis Cardinalibus, ita ut sensus istius iudicii sit: Sententiam faventem mutuo facto negotiatoribus non fuisse damnatam a S. Sede ea de re non semel consulta: ideoque si pœnitentes promittant se filiali obedientia obsecuturos iudicio SS. Pontificis si intercedat, non esse inquietandos Confessarios qui ipsis absolutionem non denegant. Qui sic iudicium SS. Pontificis interpretantur, aures avertunt a litera Encyclica Benedicti XIV. ut 1. et 2. de Synodo Diœcesana ejusdem Pontificis, ad quam plures responsiones S. Sedis remittunt, ab Instructione data

p. Carolo Felici 17. Aprilis 1749., et a diversis Responsis datis a S. Sede Apostolica.

Alii, non concipientes qua via præfatum iudicium conciliari possit cum dictis decisionibus Benedicti XIV. et aliorum SS. Pontificum circa mutuum negotiatoribus factum; si sic seorsim attendatur, putant dictum iudicium non sic esse intelligendum, sed conjunctim cum responsis datis ab Em. Cardinalibus, ad quæ remittere videtur SS. Pontifex, qui dicit in præmio iudicii: « Audi- » ta relatione superiorum dubiorum cum » voto Eminentissimorum Cardinalium, » et iudicium esse referendum ad dubia de titulo Legis Principis, qui titulus damnatus non fuit a S. Sede.

Sed oritur nova difficultas circa sensum responsionum S. Officii. Eminentissimi enim Cardinales loquuntur de Lege Principis sine addito, non verba facientes de conditione quam in medium proferunt patroni tituli ex tali Lege desumpti ad percipiendum interesse, nempe quod Princeps Lege sua declaret non quidem licitum esse percipiendi in mutuo usuras (quæ jure naturali et divino sunt prohibitæ), sed se ex causa publica et in quibusdam circumstantiis concedere jus ad moderatas præstationes a subditis suis exigendas, ita ut tunc transferat dominium sicut per legem præscriptionis.

Punctum istud magni momenti est in Galliis, ubi Lex civilis omnino silet de dato

jure ad percipiendum usuras, et potius supponit mutuantem ad lucrum jus certum habere. Motivum illius Legis, a Gubernii illius temporis Legislatoribus expositum, erat, quod Gubernii Consultores interesse consideraverant ut justam compensationem beneficiorum, quæ eventura erant mutuanti ex usu pecuniæ mutuatae, si eum usum sibi retinisset. In discussione Legis hæc insuper habuit tribunatus Orator: « Legitimitas stipulationis lucri in mutuo pluries agitata, et » tam impolitice proscripta propter æquocationem verborum, amplius dubia non » erit. Apud omnes certum est pecuniam » esse signum valoris, omnesque consentiunt valorem locari posse, at nolunt: » nec possunt convenire, signum valoris pariter posse locari. » Legis Gallicanæ hæc sunt verba: « Licitum est stipulari interesse » pro solo mutuo sive pecuniæ sive aliarum » rerum mobilium. »

Porro si Legislatores Gallicani habuerunt lucrum in mutuo perceptum vel ut justam compensationem beneficiorum quæ mutuanti evenire poterant ex usu pecuniæ sibi retentæ, vel ut pretium locationis signi valoris, quod juxta illos locari poterat; si Lex simplicem permissionem stipulandi lucrum in mutuo concedat; certum videtur, Legem civilem in Galliis noluisse transferre dominium hujus lucri, et aliud acquisitum mutuanti supposuisse. Unde si alii dicant re-

sponsionem Eminentissimorum Cardinalium applicandam esse Legi Gallicanæ, prout est in codice civili; alii illud negant propter motiva allata.

Itaque quæritur:

Quæritur. 1. An præfatum judicium S. Pontificis intelligendum sit ut verba ipsius sonant, et separatim a titulo Legis Principis, de quo Eminentissimi Cardinales loquuntur in his responsis, ita ut unice agatur de mutuo negotiatoribus facto.

2. An titulus ex Lege Principis, de quo Eminentissimi Cardinales, sic intelligendus sit, ut sufficiat Legem Principis declarare licitum esse cuique convenire de lucro ex solo mutuo facto, sicut fit in Codice civili Francorum, quin dicat se concedere jus tale lucrum percipiendi.

Ad pedes Sanctitatis vestræ enixe provolutus, suppliciter et cum filiali affectu orat pro resolutione humillimus nec non obsequentissimus servus

✠ P. FR. EPISCOPUS Vivariensis

FERIA IV. DIE 31. AUGUSTI 1831.

In Congregatione generali S. Officii habita in Conventu Sanctæ Mariæ supra Minervam coram Eminentissimis et Reverendissimis DD. S. R. E. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus, propositis superioribus precibus R. P. D. Episcopi Vivariensis, iidem Eminentissimi et Reverendissimi DD., præhabitis DD. Consultorum suffragiis, dixerunt:

Provisum in Decretis Feriæ IV. 18. Augusti 1830., atque dentur Decreta.

Eadem die et feria SS. D. N. Gregorius Div. Provid. PP. XVI. in Aud. R. P. D. Assessori S. Officii Resolutionem ab Em. eaptam approbavit.

Approb.
S. P.
Gregorii
XVI.
1831. 31.
Augusti.

DECRETA

FERIÆ IV. 18. AUGUSTI 1830.

EDITA AB EM., ET SUB EADEM FERIA APPROBATA A S. M. PM VIII.

SUPER SEQUENTIBUS DUBIIS

1. Utrum Confessarius possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris, qui contendunt Legem

Decreta
Em. In-
quisitor.
18. Aug.
1831.

Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque: Non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subicere: adeoque nihil obstande eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

A L I A D U B I A

Respon-
sio ad alia
sex dubia.

1. An Confessarius ille possit absolvi, qui licet Benedicti XIV. et aliorum SS. Pontificum de usura definitiones noverit, docet, ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis qui nullum omnino alium præter quam Legem civilem titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui

dimittit in bona fide pœnitentem qui ex mutuo exigit lucrum Lege civili statutum, absque extrinseco lucrī cessantis aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum: Confessarium de quo in dubio, non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiseric, cui paratus sit se subijcere: adeoque nihil obstande ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum: Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

A L I A D U B I A

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex collocatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili: ejus hæredes quærunr: Alia
Dubia.

1. An Encyclicam recte acceperit.
2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

Resp. ad primum : Acquiescant ,
dummodo parati sint stare mandatis.
Ad secundum: Provisum in primo.

A L I A D U B I A

Renova-
tur Re-
sponsio
data Ep.
Rhedo-
nensi.

Episcopus Rhedonensis in Gallia exponit
Sacrae Congregationi Inquisitionis, non eam-
dem esse Confessariorum suae Diocesis sen-
tentiam de lucro percepto ex pecunia ne-
gotiatoribus mutuo data: ut ea ditescant.

De sensu epistolae Encyclicae *Vix pervenit*
acriter disputatur. Ex utraque parte momenta
afferuntur ad tuendam eam quam quisque
amplexus est sententiam tali lucro faventem
aut contrariam. Inde querelae, dissensiones,
denegatio Sacramentorum plerisque negotia-
toribus isti ditescendi modo inhærentibus,
et innumera damna animarum.

Ut animarum damnis occurrant, nonnulli
Confessarii mediam inter utramque senten-
tiam viam se posse tenere arbitrantur. Si
quis ipsos consulat de istiusmodi lucro, illum
ab eo deterrere conantur. Si pœnitens per-
severet in consilio pecuniam mutuo dandi
negotiatoribus et objiciat sententiam tali lu-
cro faventem multos habere patronos et in-
super non fuisse damnatam a S. Sede non
semel ea de re consulta; tunc illi Confes-
sarii exigunt, ut pœnitens promittat se filiali
obedientia obtemperaturum iudicio Ss. Pon-
tificis, si intercedat, qualecumque sit: nec,

hac promissione obtenta, absolutionem de-²⁷
negant, quamvis probabiliorem credant o-
pinionem tali mutuo contrariam. Si pœni-
tens non confiteatur de lucro ex pecunia
sic mutuo data, et videatur in bona fide;
isti Confessarii, etiamsi aliunde noverint
ab eo perceptum esse aut etiamnum per-
cipi istiusmodi lucrum, eum absolvunt, nulla
ea de re interrogatione facta, quando timent
ne pœnitens admonitus restituere aut a tali
lucro abstinere recuset.

Inquiri ergo dictus Episcopus Rhedonensis:

1. Utrum possit horum posteriorum Confessariorum agendi rationem probare.

2. Utrum alios Confessarios rigidi-
iores ipsum adeuntes consulendi
causa possit hortari ut istorum a-
gendi rationem sequantur donec S.
Sedes expressum ea de quæstione
judicium ferat.

✠ E. G. EPISCOPUS Rhedonensis.

Resp. ad primum: Non esse in-
quietandos.

Ad secundum: Provisum in primo.

Testor ego infrascriptus Notarius S. Romanæ et Universalis Inquisitionis, Decreta, de quibus supra, revera esse talia, qualia lata sunt in Feria IV. 18. Augusti 1830., et in Feria IV. 31. Augusti 1831.

Datum Romæ ex Cancellaria S. Officii hac die 24. Septembris 1831.

ANGELUS ARGENTI S. Rom. et Univ. Inq. Notarius

Authenticitas. Concordant cum documentis valde authenticis in Secretario depositis. Vivarii, die 2. Mensis Januarii anni 1833.

Loco ✠ Sigilli

✠ P. F. ERISC. Vivariensis.

Dicta sex dubia cum responsionibus jam edita Avenione et Vesontione ut supra N. 2.

Ita in Registris hujus Curie Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini, die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli. Th. JACOBUS GENTA Notarius Ap., et Canc.

6.

Quesiti del Capitolo di Locarno

BEATISSIMO PADRE

Esposizione del Capitolo di Locarno. Il Capitolo di questa Collegiata di Locarno, Diocesi di Como, territorio Svizzero, ha la maggior parte delle proprie Prebende in danaro, ricavato principalmente dall'estinzione delle decime avvenuta per Decreto Governativo: il qual danaro egli impiegar deve, per viverne de'frutti, ed adempire ai pesi annessi ai Benefizj.

Per le circostanze de' tempi e dei luoghi o non si trova affatto come investire il danaro suddetto in stabili fruttiferi, i quali scarseggiano assai in proporzione della popolazione, o per la carezza di detti stabili non frutterebbe che il due e mezzo per cento annualmente, il che peggiorerebbe eccessivamente le Prebende già per sè stesse meschine.

I censi si vogliono proibiti da queste Leggi municipali, e sono mal sicuri, non esistendo in queste parti l'Ufficio delle Ipoteche che accerti la libertà e sufficienza de' fondi su' quali voglionsi stabilire. Inoltre quegli stessi, che per fare i loro interessi ci chiedono il danaro, ricusano ordinariamente di sottoporsi a' censi, e amano meglio di riceverlo a prestanza col contribuire il quattro o il cinque per cento annualmente.

Ciò premesso, si domanda:

1. Se la necessaria onesta sosten- Quesiti.
tazione dei Beneficiati, che dee provenire dal frutto dei capitali di tali Prebende, è dessa in tali circostanze un sufficiente titolo equivalente agli altri già approvati dalla Chiesa, per cui sia lecito un tale contratto di dare il danaro dotale di dette

Prebende a interesse del quattro o cinque per cento, dietro ipoteca di beni stabili, e cauzione di persone note e solvibili, affine di assicurare la perpetuità delle Prebende.

2. Se questo titolo, supposto ammissibile, si possa estendere anche a favore delle Chiese, Monasteri, e altri luoghi pii, come anche dei pupilli e di altre persone che si ritrovano nelle circostanze medesime di sopra descritte, ed hanno bisogno di far fruttare il proprio danaro per sostentarsi onestamente.

3. Se le Leggi e procedure civili, che ormai approvano generalmente tali contratti e li fanno eseguire, non che il comune tacito consenso dei popoli, che per l'uso invalso de' secoli sembra li abbiano per maggior comodo e facilità sostituiti ad altri contratti più complicati e difficili, bastino a giustificarli.

4. Se sia attendibile l'autorità

del nostro Ordinario, e di molti savj e dabbene Ecclesiastici, che, avute di mira le circostanze suddette, opinano favorevolmente, e simili contratti approvano.

5. Qual considerazione meritino in proposito le ragioni, che adduce Scipione Maffei ne' suoi tre libri *Dell'Impiego del danaro*, dedicati a Benedetto XIV., ed approvati dall'Inquisitore di Padova l'anno 1744.

6. Se la bolla *De Usuris* emanata dalla fel. Mem. di Benedetto XIV. l'anno 1645. probabilmente in sequela dell'opera del Maffei, al n. 3. di essa e all'articolo *De Contractu autem*, e seg. si possa interpretare favorevolmente a tali contratti.

7. Supposti illeciti tali contratti, che si ha a risolvere intorno a quelli già fatti, ed ai frutti già percepiti?

8. Se tali contratti si possano rendere leciti almeno coll'assumere il pericolo fortuito del fondo

assegnato in pegno a carico della Prebenda, colle dovute proposizioni, come nei censì.

I sottoscritti Oratori umilmente da V. S. desiderano ed implorano una chiara ed opportuna decisione di questi loro dubbj per regolamento delle proprie e delle altrui coscienze generalmente agitate in proposito.

Locarno 13. Maggio 1831.

L'agente aggiunge la generale e grandissima scarsezza di numerario o dei fondi, e questi ordinariamente in possesso di pochi.

Tolta la prestanza di danari, i possidenti per la maggior parte inabili al commercio e alle arti, consumati i pochi capitali, si ridurrebbero facilmente alla miseria.

Gli altri non potrebbero, sprovvisti di danaro proprio e di fondi stabili da cambiare in contanti, non potrebbero avvantaggiare coll'industria.

Mancando Monti di Pietà, sarebbero obbligati sovente a vendere la piccola eredità paterna, e sovente a vilissimo prezzo, nelle loro necessità.

L'agitazione delle coscienze è oltre modo grande. Onde diversi Ordinarij, tutto considerato, si sono pronunciati in favore. Altrimenti nascerebbe un discetto generale, e totale impedimento degli affari e dell'industria.

FERIA IV. 31. AUGUSTI 1831.

Propositis superioribus Capituli Collegiatæ Locarni precibus, quæ jam per manus una cum DD. Consultorum suffragiis distributæ fuerant, Em. et Rev. DD. dixerunt:

Respon-
sio Cong.
S. Officii
1831. 31.
Augusti.

Ad 1., 2., 3., 4. non esse inquietandos, et acquiescant, dummodo parati sint stare mandatis S. Sedis.

Ad 5., 6., 7., 8. consulant Encyclicam Benedicti XIV. *Vix pervenit*, et probatos Auctores.

FERIA IV. 7. SEPTEMBRIS 1831.

Sanctissimus D. N. Gregorius XVI., in solita Audientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita, Eminentissimorum Resolutiones approbavit.

Adpro-
batio S.
Pontificis
Gregorii
XVI.
1831. 7.
Sept.

La Risoluzione de' Casi portata dagli Em. come sopra *In Audientia SS.* è pienamente conforme a questa ricevuta dal Capitolo di Locarno. Como 19. Settembre 1832. Luogo ☿ del Sigillo. Giuseppe Peverelli Vic. Gen. Cap.

Authen-
ticus.

Ita in Registris hujus Curiae Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ☿ Sigilli. Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

ad Sacram Pœnitentiariam

ITERUM EXPONIT ORATOR INFRASCRIPTUS

Iterata
expositio
Profess.
Denavit.

*(Denavit Professor Theologiæ in Seminario
Sancti Irenæi Lugdunensis)*

Ex Responso Sacræ Pœnitentiariæ ad O-
ratorem infrascriptum directo die 16. Se-
ptembris 1830. absolvendi sunt Presbyteri ,
qui contendunt Legem Principis esse titulum
sufficientem et legitimum aliquid percipiendi
ultra sortem in mutuo absque alio titulo a
Theologis communiter admissio, donec S. Sedes
definitivam decisionem emisit, cui parati
sint se subicere: et huic responso humiliter
et libenter acquiesco.

Attamen, salvo Sacræ Pœnitentiariæ Respon-
so præfato , consultis Auctoribus probatis , et
attenta doctrina omnium fere Seminariorum
Galliæ, ac præsertim eorum quæ a Presby-
teris Congregationis Sancti Sulpitii dirigun-
tur, sententia quæ rejicit titulum Legis civilis
tamquam insufficientem videtur longe pro-
babilior, securior, et sola in praxi tenenda,
donec S. Sedes definierit.

Quapropter Fidelibus, qui a me consilium
petunt utrum possint auctarium percipere
ex mutuo, et qui nullum habent titulum a

Theologis communiter admissum præter titulum Legis civilis, respondeo, eos non posse præfatum auctarium exigere, et denego Absolutionem Sacramentalem si exigant. Pariter denego Absolutionem iis, qui perceptis hujusmodi usuris, idest vi solius tituli Legis, nolunt restituere.

Quæritur 1. Utrum durius et severius me habeam erga hujusmodi Fideles.

2. Quæ agendi ratio in praxi tenenda erga Fideles, donec S. Sedes definitivam sententiam emiserit.

Lugduni 24. Septembris 1831. •

DENAVIT Professor

Sacra Pœnitentiaria, perpensis Dubiis quæ ab Oratore proponuntur, respondet:

Iterata
responsio
S. Pœni-
tentiariæ
1831. 11.
Novemb.

Ad primum, affirmative: quandoquidem ex dato a Sacra Pœnitentiaria Responso liquet, Fideles hujusmodi, qui bona fide ita se gerunt, non esse inquietandos.

Ad secundum: Provisum in primo: unde Orator priori Sacræ Pœ-

nitentiariæ Responso sub die 16.
Septembris 1830. sese in praxi
conformare studeat.

Datum Romæ in Sacra Pœnitentiaria die 11. Nov. 1831.

A. F. de Retz S. Pœnitentiariæ Regens.

F. Fricca S. Pœnitentiariæ Secretarius.

Authen- Præfata Responsa, alias per Sacræ Pœnitentiariæ Officium
ticitas. data, vera esse, et omni fide digna, testamur. Datum Romæ
in S. Pœnitentiaria die 11. Januarii 1833.

Loco ✠ Sigilli S. Pœnitentiariæ. E. Card. DE GREGORIO M. P.

Jam edita Vesontione iisdem typis Outhenin-Chalandre,
et ab Episcopo Belicense (de Bellay) in suo Rituali.

Ita in Registris hujus Curia Archiepiscopalis. In fidem etc.
Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli.

Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

8.

Em. et Rev. Domine

Exposi- Regia Lex Pedemontana universim et sine
tio Pro- ulla restrictione permittit, ut quisquis alteri
fessoris cuicumque pecuniam mutuat, stipulare et
Avvaro. exigere possit annum auctarium 5. pro 100.
supra sortem. Hinc in Pinaroliensi aliisque
finitimis Diœcesibus gravissima inter Theo-
logos fervet controversia, an in casibus, in
quibus ex una parte nullus adest titulus lu-
cri cessantis vel damni emergentis vel pe-
riculi extraordinarii sortis amittendæ, ex

altera vero præceptum charitatis erga proximum non obligat ad mutuandum simplici ac nudo mutuo, liceat mutuanti illud auctarium recipere et retinere? Alii enim auctarium illud omnino usurarium et illicitum, alii vero ab omni usuræ labe immune prorsus licitumque esse propugnant: et quod controversiam valde implicationem reddit, omnes gloriantur se niti auctoritate Benedicti XIV., aut saltem eum sibi nullatenus adversari.

Nimirum Theologi, qui primam sententiam tuentur, dicunt auctarium, de quo agitur, a Benedicto XIV. reprobatum fuisse, implicate quidem in Encyclica diei 1. Novembris 1745. *Vix pervenit*, ut patet ex attempta ejus lectione, explicite vero in opere *De Synodo Diocesana* lib. X. cap. IV. n. 1. et 2. his verbis: « Græcis ex parte consen- » sit Calvinus, qui ad cap. XVIII. Eze- » chielis licere docuit aliquod moderatum » lucrum, non quidem a paupere, sed a » divite, præcise ratione mutui, exigere. » *Errorem* a Calvino obiter insinuat, ex » professo propugnavit Carolus Molinæus in » suo tractatu *De Usuris*, ubi n. 10. *audacter* affirmat usuram non esse prohibi- » tam, nisi in quantum est contra charita- » tem. Eamdem *pravam* opinionem ample- » xatus, alia ratione defendit Claudius Sal- » masius in duplici tractatu, altero inscri- » pto de usuris, altero de trapezitico fœ-

» nore, quibus in locis usuram, nisi cha-
 » ritatem lædat, ab omni culpa absolvit,
 » eo quod sit merces locatæ pecuniæ. *Im-*
 » *piæ* Calvinii et Molinæi opinioni non ve-
 » ri sunt subscribere pauci quidam Do-
 » ctiores Catholici, « illi scilicet, qui quum
 » agitur de mutuo quo pecunia aliave res
 » datur ad negotiationem » a fœnoris labe
 » excusant lucrum quod ex mutuo perci-
 » pitur, dummodo sit moderatum, modum-
 » que servet a patriæ Legibus definitum. »
 Porro etsi Benedictus XIV. in Synodo Diœ-
 cesana solum loquatur ut privatus Doctor,
 ipse tamen sine dubio omnium optime scie-
 bat quid in sua Encyclica reprobare voluis-
 set, adeoque quidquid circa usuram postea
 scripsit in Synodo, et signanter cit. cap. 4.
 ubi n. X. doctrinam in Encyclica definitam
 summam refert, habendum est tamquam
 ejusdem Encyclicæ explicatio, a qua rece-
 dere piaculum sit.

Theologi vero, qui tuentur secundam sen-
 tentiam, dicunt auctarium illud non percipi
 ex mutuo *ipsius ratione mutui, vel solius*
causa mutui, vel vi mutui ipsius, vel præ-
cise ratione mutui, hoc est lucri ces-
santis, damni emergentis, aliove extrinseco
titulo remoto, quod veluti usurarium atque
 omni jure illicitum meritissime reprobavit
 Benedictus XIV. tum in Encyclica §. 3. n.
 1. et 2. tum citato loco de Synodo n. 11.;
 sed *ratione, causa, vi, ac titulo extrinseco*

Legis civilis dominium auctarii ex mutuatorio in mutuantem transferentis, eo modo quo rerum dominium ex uno in alium transfertur per legitimam præscriptionem; vel *ratione publici boni*, quod mutatis circumstantiis, in præsentì rerum statu, absque illo auctario, vix aut ne vix quidem obtineri posset; vel *ratione ultronei* taciti ac mutui consensus in auctarium a Lege permissum ex parte totius generatim societatis, cui inest jus disponendi de rebus suis prout ei libuerit, et speciatim ex parte eorum, qui modo pecunia abundant et modo indigent, ac modo pecuniam mutuo dant, modo vero accipiunt; vel *ratione consuetudinis* in orbe catholico fere ubique receptæ, etiam apud homines timoratæ conscientiæ, auctarium moderatum et a patriæ Legibus definitum exigendi vel ob alias huiusmodi causas, quas Benedictus XIV. nullibi expendit aut memoravit. Ad argumentum autem, quod ex Encyclica et ex opere de Synodo Diocesana deducunt primæ sententiæ patroni, quadrupliciter respondent.

Respondent 1., Benedictum XIV. in Encyclica *Vix pervenit* hoc unum statuuisse, tunc scilicet ex mutuo nullum auctarium, etiam moderatum, ultra sortem recipi posse, cum quis vel tenetur simplici ac nudo mutuo, absque ullo auctario, alteri succurrere; quod ex præcepto charitatis, ex eoque solo, locum habet in multis casibus, idque ex

eo quod tunc nullus cum mutuo concurrere potest legitimus titulus aliquid supra sortem exigendi: vel mutuum dat in iis casibus, in quibus nullum alium justum contractum, præter unum mutuum, celebrare potest; quod etiam accidit in multis circumstantiis, v. gr. quum alteri credit vinum, oleum, etc. ut patet ex §. 3. n. 5., ubi postquam definitivè falso et temere affirmari reperiri semper ac præsto ubique esse vel una cum mutuo titulos alios legitimos, vel, secluso etiam mutuo, contractus alios justos, quorum vel titulorum vel contractuum præsidio, quotiescumque pecunia, frumentum, aliudve id generis, alteri cuicumque creditur, toties semper liceat auctarium moderatum ultra sortem integram salvamque recipere: « eumque qui ita affirmaret » non modo divinis documentis et catholicæ Ecclesiæ de usura judicio, sed ipsi etiam humano communi sensui ac naturali rationi procul dubio adversari, hujus definitionis rationem reddit, et concludit his notabilibus verbis: « Neminem enim id sal- » tem latere potest, quod multis in casibus » tenetur homo simplici ac nudo mutuo al- » teri succurrere, ipso præsertim Christo » Domino edocente: *Volenti mutuari a te ne » avertaris*: et quod simpliciter multis in » circumstantiis, præter unum mutuum, » alteri nulli vero justoque contractui lo- » cus esse possit. » Ac proinde juxta Be-

nedictum XIV. quoties mutuo datur pecunia, et præceptum charitatis non obligat ad eam mutuandam simplici ac nudo mutuo, semper una cum mutuo reperiri posse, quin immo præsto ubique esse legitimum aliquem titulum, v. gr. *Legem civilem, publicum bonum*, etc., cujus præsidio liceat auctarium moderatum ultra sortem recipere, juxta tritam illam regulam: *In necessariis expressio unius est exclusio alterius*: aut saltem Benedictum XIV. huic sententiæ nullatenus adversari.

Respondent 2. huic quoque sententiæ nullatenus adversari Benedictum XIV. in iis quæ circa usuram scripsit cit. cap. 4. de Synodo n. 2. et 3.: quia ibi solum docet perpetuæ Catholicæ Ecclesiæ de usura doctrinæ post Græcos Schismaticos contradixisse tum Calvinum, qui erronee docebat aliquod moderatum lucrum ex mutuo *præcise ratione mutui* (in quo sita est usuræ essentia) licite a divitibus exigí posse; tum Carolum Molinæum, qui audacter affirmabat hujusmodi *usuram* a Calvino admissam, et suapte natura malam, non esse prohibitam; nisi in quantum est contra charitatem, tum Claudium Salmasium, qui eandem *usuram*, nisi charitatem læderet, ab omni culpa prave absolvebat, falso eo prætextu, quod sit merces locatæ pecuniæ; tum demum paucos quosdam Doctores illos Catholicos, qui impiæ Calvinii et Molinæi opinioni *subscri-*

bere non, verentes una cum ipsis audacter affirmabant et erronee docebant, *usuram non esse prohibitam nisi in quantum est contra charitatem*, atque a fœnoris labe excusari lucrum quod a negotiatoribus exigitur percipiturque ex mutuo *præcise ratione mutui*, dummodo sit moderatum, modumque servet a patriæ Legibus definitum. Hæc omnia profecto ne latum quidem unguem differunt a doctrina, quæ continetur in Encyclica. At vero, aliud est usurarium, et illicitum esse auctarium, etiam moderatum, et a patriæ Legibus definitum, quod percipitur ex mutuo *præcise ratione mutui*; aliud est usurarium ac illicitum esse moderatum illud auctarium a patriæ Legibus definitum, quod percipitur ex mutuo non *præcise ratione mutui*, sed *ratione Legis civilis*, vel ob extrinsecas alias causas paulo supra commemoratas: primum affirmat Benedictus XIV., de altero ne verbum quidem facit.

Respondent 3., in hypothesi quod Benedictus XIV. in Synodo huic sententiæ re ipsa adversaretur, nullomodo culpandum fore, qui, solidis rationibus innixus, a privata ejus opinione seu explicatione modeste recederet, quum ille ipse in fine præfationis ad Synodum Diocesanam aperte profiteatur, *omnibus in rebus, quibus nullum ex publica Ecclesiæ auctoritate pondus accessit*, qualis procul dubio est explicatio de qua a-

gitur, *nihil se in Synodo definire ac veluti decretorium exhibere velle*, allata etiam ad hoc comprobandum auctoritate Melchioris Cani, et exemplo Innocentii IV., qui etsi commentaria sua in libros Decretalium scripserit quum Summum Pontificatum gereret, non tamen « hoc sibi umquam arrogavit, » ut quidquid in eo opere scripsisset, pro » re definita haberetur, sed facile passus » est opiniones suas, quas tamquam privatus » doctor proposuerat, ab aliis doctoribus » oppugnari, ut patet etc. »

Respondent 4., in hypothesis quoque quod Benedictus XIV. huic sententiæ adversaretur in Encyclica, jam inde nullum amplius argumentum peti posse ad reprobandum moderatum illud auctarium a Lege permissum, quod percipitur in præsentì rerum statu: quia circumstantiarum mutatio aliquam inducere potuit, immo vero manifestam induxit variationem, non quidem quoad principia quibus nititur catholicæ Ecclesiæ de usura et mutuo doctrina, quæque eadem semper ac omnino invariabilia sunt, sed quoad eorum applicationem.

Ego, diligenter considerata, prout tenues ingenii mei vires ferunt, Benedicti XIV. doctrina, ut moderatius, sic probabilius illud existimo: dubitari merito posse, utrum ea doctrina, se sola, huic controversiæ dirimendæ sufficiat, nec ne. Verum cum, etiam posita hac mea opinione, cui parum fidere

debeo , incertum adhuc remaneat, num auctarium illud tuta conscientia recipi possit ; ut sublata omni incertitudine sit mihi parata facultas apte respondendi quibusdam Confessariis qui novissime circa eandem controversiam me consuluerunt, tum et aliis qui, ratione munerum quibus perfungor, sive intra sive extra sacrum Pœnitentiæ tribunal consulturi sunt, Vestram Eminentiam suppliciter rogo obtestorque in Domino, ut mihi transmittat resolutionem trium quæstionum, quas hic subjicio:

Quæsit. 1. An auctarium, de quo agitur, licitum sit. Et quatenus hæc quæstio ex doctrina Benedicti XIV. aliisque Sedis Apostolicæ judiciis directe resolvi nequeat.

2. An pœnitentes, qui auctarium illud sive bona sive dubia aut mala fide receperunt, sacramentaliter absolvi possint, nulla facta aut promissa hic et nunc restitutione, dummodo serio promittant se esse paratos ad exequendum quidquid super hoc negotio Sedes Apostolica determinaverit. Et quatenus affirmative, prout asserunt nonnulli ad hanc

aliasque similes quæstiones jam pluries nomine S. Officii et Sedis Apostolicæ provisorie rescriptum fuisse, de quibus tamen Rescriptis eorumque tenore mihi non constat.

3. An iis pariter, qui neque ulum habent titulum lucri cessantis vel damni emergentis vel periculi extraordinarii sortis amittendæ, neque versantur in casibus in quibus præceptum charitatis erga proximum eos obligat ad mutuandum simplici ac nudo mutuo, liceat pecuniam mutuo dare, stipulato aut convento annuo auctario 5. pro 100. supra sortem prout Lex regia permittit, sub eadem conditione de parendo futuris Sedis Apostolicæ super hoc negotio determinationibus.

Maxima fretus fiducia, quod Eminentia Vestra votis meis, in re mihi adeo necessaria, benigne obsecundabit, sum eroque semper
Eminentię Vestrę

Pinerolii die 22. Januarii, 1832.

Humil. Obseq. et Dedit. Servus

JOSEPH ANTONIUS AVVARO, Sacrę Theologię Doctor,
et Regius ejusdem Facultatis Professor,
Canonicus Theologus, et Provicarius Generalis.

SACRA POENITENTIARIA

Respon-
sio S. Poe-
nitentia-
rie 1832.
11. Feb.

Dil. in Christo Josepho Antonio Avvaro
transmittendas censuit Resolutiones alias datas
ad quædam dubia circa usuras, scilicet:

1. Utrum Confessarius possit in
conscientia denegare absolutionem
Presbyteris, qui contendunt Legem
Principis esse titulum sufficientem
percipiendi aliquid ultra sortem abs-
que alio titulo vel lucri cessantis
vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque: Non esse in-
quietandum quousque S. Sedes di-
finitivam decisionem emiserit, cui
parati sint se subicere: adeoque ni-
hil obstandum eorum absolutioni in Sa-
cramento Pœnitentiæ.

ALIA DUBIA

Renova-
tur Re-
sponsio
data Ep.
Vero-
nensi.

1. An Confessarius ille possit ab-
solvendi, qui licet Benedicti XIV. et
aliorum SS. Pontificum de usura

definitiones noverit, docet, ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum etiam ab iis qui nullum omnino alium præter quam Legem civilem titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui dimittit in bona fide pœnitentem qui ex mutuo exigit lucrum Lege civili statutum, absque extrinseco lucri cessantis aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum: Confessarium de quo in dubio, non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiseric, cui paratus sit se subicere: adeoque nihil obstande ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum: Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

A L I A D U B I A

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex collatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili: ejus hæredes quærunt:

1. An Encyclicam recte acceperit.

2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

Resp. ad primum: Acquiescant, dummodo parati sint stare mandatis S. Sedis.

Ad secundum: Provisum in primo.

A L I A D U B I A

1. An possit eorum Confessoriorum agendi ratio probari, qui dum tenent uti probabiliorem opinionem contrariam lucro ex pecunia negotiatoribus mutuo data, pœnitentes eo modo lucrum percipientes ut ditescant absolvunt, quando nempe isti, objicientes sententiam lucro faventem non fuisse damnatam a S.

Sede, promittunt tamen obedire iudicio S. Pontificis si intercedat: et similiter agunt, quando pœnitentes, lucrum percipientes in bona fide, de eo non confitentur, licet aliunde noverint ipsos percipere lucrum ut supra, nulla ea de re facta interrogatione, quando timent ne pœnitentes admoniti restituere aut a tali lucro abstinere recusent.

2. Utrum Episcopus possit hortari rigidiores Confessarios, consulendi causa ipsum adeuntes, ut priorum Confessariorum agendi rationem sequantur donec S. Sedes expressum ea de quæstione iudicium ferat.

Resp. ad primum: Non esse inquietandos.

Ad secundum: Provisum in primo.

Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 11. Februarii 1832.

E. Card. DE GREGORIO M. P.

D. Fratellini S. P. Secr.

Suprascriptas preces et Resolutiones omnino concordare Authen-
cum precibus a Josepho Antonio Avvaro porrectis Pœnitenti- ticitas.
tario Majori sub die vigesima secunda Januarii, et cum Reso-
lutionibus eidem transmissis a Sacra Pœnitentiaria sub die

undecima Februarii currentis anni millesimi octingentesimi trigesimi secundi, idque Nobis constare ex earumdem collatione cum originali, cujus authenticum exemplar etiam in Episcopali hac Curia observatur, testatur.

Datum Pinerolii in Curia Episcopali die quarta Decembris anni millesimi octingentesimi trigesimi secundi.

Archidiaconus Dominicus Galvano Vic. Gen.

Loco ✠ Sigilli. DONATUS JOSEPH BOIRAL Canc.

Ita in Registris hujus Curiae Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✠ Sigilli. Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc.

9.

RESPONSUM

S. Pœnitentiariae Apostolicae

ad preces moderni Episcopi Aquensis Sanctæ Sedi porrectas ad impetrandam normam circa varias quæstiones quæ de usura diversimode ab auctoribus definiuntur, idque pro quiete tam Fidelium quam Confessariorum.

Respon-
sum S.
Pœniten-
tiariae Ep.
Aquensi
1832. 23.
Nov.

Sacra Pœnitentia Ven. in Christo Patri Episcopo Oratori communicandas censuit Resolutiones alias datas ad quædam dubia circa usuram, scilicet:

D U B I A

1. Utrum Confessarius possit in conscientia denegare absolutionem Presbyteris, qui contendunt Legem Principis esse titulum sufficientem percipiendi aliquid ultra sortem absque alio titulo vel lucri cessantis vel damni emergentis.

2. Utrum debeat.

Resp. ad utrumque: Non esse inquietandos quousque S. Sedes definitivam decisionem emiserit, cui parati sint se subicere: adeoque nihil obstandum eorum absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

A L I A D U B I A

1. An Confessarius ille possit absolvi, qui licet Benedicti XIV. et aliorum Summorum Pontificum de usura definitiones noverit, docet, ex mutuo divitibus aut negotiatoribus præstito percipi posse præter sortem lucrum quinque pro centum

Renovatur Responsum datum Ep. Veronensi.

etiam ab iis qui nullum omnino alium præterquam Legem civilem titulum habent mutuo extrinsecum.

2. An peccet Confessarius, qui dimittit in bona fide pœnitentem, qui ex mutuo exigit lucrum Lege civili statutum absque extrinseco lucrī cessantis aut damni emergentis aut periculi extraordinarii titulo.

Resp. ad primum: Confessarium, de quo in dubio, non esse inquietandum quousque S. Sedes definitivam decisionem emiseric, cui paratus sit se subicere: adeoque nihil obstande ejus absolutioni in Sacramento Pœnitentiæ.

Ad secundum: Provisum in præcedenti, dummodo pœnitentes parati sint stare mandatis S. Sedis.

A L I A D U B I A

Vir quidam persuasus erat Encyclicam Benedicti XIV. non inhibere lucrum ex collatione pecuniæ perceptum juxta disposita a Lege civili. Ejus hæredes quærun:

1. An Encyclicam recte acceperit.

2. Etiam supposito quod male acceperit, persuasus tamen recte accepisse, an hæredes ab omni reparatione se exemptos existimare valeant.

A L I A D U B I A

1. An possit eorum Confessoriorum agendi ratio probari, qui dum tenent uti probabiliorem opinionem contrariam lucro ex pecunia negotiatoribus mutuo data, pœnitentes eo modo lucrum percipientes ut distescant absolvunt, quando nempe isti, objicientes sententiam lucro faventem non fuisse damnatam a S. Sede, promittunt tamen obedire iudicio S. Pontificis si intercedat: et similiter agunt, quando pœnitentes, lucrum percipientes in bona fide, de eo non confitentur, licet aliunde noverint ipsos percipere lucrum ut supra, nulla de ea re facta interrogatione, quando timent ne pœ-

nitentes, admoniti, restituere aut a tali lucro abstinere recusent.

2. Utrum Episcopus possit hortari rigidiores Confessarios consulendi causa ipsum adeuntes, ut priorum Confessariorum agendi rationem sequantur, donec S. Sedes expressum ea de quæstione iudicium ferat.

Resp. ad 1. Non esse inquietandos.

Ad 2. Provisum in primo.

Datum Romæ in S. Pœnitentiaria die 23. Novembris 1832.

A. F. de Retz S. P. Regens.

D. FRATELLINI S. P. Secr.

Loco ✚ Sigilli.

Authen-
ticitas

V. et facta collatione concordat cum Originali Romæ ut supra signato, et apud Nos existente.

Dat. Aquis die 2. Januarii 1833.

✚ CAROLUS JOSEPH Episcop.

Loco ✚ Sigilli.

Can. Paulus Brezzi a Secretis

Ita in Registris hujus Curie Archiepiscopalis. In fidem etc. Taurini die 16. Februarii 1833.

Loco ✚ Sigilli.

Th. JACOBUS GENTA Not. Ap. et Canc

ELENCHUS

I.

Ad preces	Decretum supremæ Congregationis S.
1822. 3. Julii.	Officii pag. 7.

2.

Episcopus	Expositio et dubia Episcopi Rhedonensis
1830. 18. Aug.	et Responsio S. Pontificis Pii VIII. . 9.
	Cum authentica.

3.

Quæsitæ	Denavit Professoris Theologiæ in Semi-
1830. 16. Sept.	nario S. Irenæi Lugduni, et Respon-
	sio Sacræ Pœnitentiariæ 12.
	Cum authentica Em. De Gregorio.

4.

Venerabili	Responsio Sacræ Pœnitentiariæ Epi-
1831. 14. Aug.	scopo Veronensi 14.

5.

Pervenit	Observationes et Quæsitæ Episcopi Vi-
1831. 31. Aug.	variensis circa Decisionem dubiorum
	Ep. Rhedonensis. Decretum Congrega-
	tionis S. Officii adprobaturum a S. Pon-
	tifice Gregorio XVI. circa dicta quæ-
	sita. Responsio ad alia sex dubia, et
	renovatio Responsionis datæ Episco-
	po Rhedonensi 18.
	Cum authentica.

6.

Quesiti	Del Capitolo di Locarno. Responsum S.
1831. 7. Sept.	Congregationis S. Officii 1831. 31.
	Augusti approbatum a S. Pontifice
	Gregorio XVI. 28.
	Cum authentica.

7.

Ad Sacram Iterata expositio Professoris Denavit, et
 1831. 11. Nov. iterata Responsio S. Pœnitentiariæ . 34.
 Cum authentica Em. De Gregorio
 11. Januarii 1833.

8.

Regia Expositio Professoris Arvaro, et Respon-
 1832. 11. Febr. sio S. Pœnitentiariæ 36.
 Cum authentica.

9.

Responsum Sacræ Pœnitentiariæ ad preces Ep. A-
 1832. 23. Nov. quensis 50.
 Cum authentica.

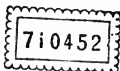
In universa Responsa supradicta mandantur inseri in
 1833. 16. Febr. actis Curie Archiep. Taurinensis . 3.

V. SCHIARA REV. ARCIV.

V. *Se ne permette la stampa*

Torino li 1. Marzo 1833.

BORON PER LA GRAN CANG.

Indice degli Autori e delle Materie.

Vol. 248.

- Bellentani Giuseppe** — Fuggitivi tratti d'una
vita buona esempio ai giovani d'arte — 3
- Berninzone Raffaele** — Guerra, il Piemonte e
le prossime elezioni. Avvertimenti — 52
- Biolle C.D.** — Neurologia. Il Cav. Pietro di S.
Prosa Ministro d'Agricoltura e Com-
mercio — — — — — 415
- Boucheron Carlo** — Iniziativa in morte di Vito-
rio Emanuele Re d'Italia — — 243
- Cavaglia L.** — Sopplimentum a chi legge 199
- Garudi Vincenzo** — Degli Allievi della scuola
di Metodo nel prender commercio — 23
- Le ombresclini Luigi** — Noi fenoreale del Re
Vittorio Emanuele nel 1824 — — 197
- " ~~Il~~ **Declaratio** 15 Feb. 1833 circa Guernon
ex mutuo — — — — — 689
- Lanza Giovanni** — Dell'Insegnamento
Pubblico e Privato. Ovvero Parole — 349
- Melotti Francesco** — Storia architettonica dei
Teatri d'Europa. Finito e buono — 299
- Palmi Geronio** — Studi d'arte del'Accademia (sopra) 251
- 171 **loggi Francesco Luigi**

- Vacchi Giovanni — Dei depinti Buonfettori
degli Apostoli d'Inferno — — — — 151
- Vergani Paolo — Discorso storico-Politico per
l'autorità del Romano Pontefice 421

Autori Anonimi.

- Città di Genova. Elenco dei governi della fa-
cultà di giurisprudenza nel Circo Campidoglio 171
- De tuerenda Religione. Liber singularis — — — — 303
- Accordo dei vari principj filosofici e religiosi
con riguardo al Matrimonio — — — — 363
- Saggio letterario degli alunni delle scuole in
in Genova l'anno 1842 — — — — 533
- Sentimento di un filosofo francese intorno
alla Rivoluzione — — — — — 569
- Osservazioni sopra una Petizione al consiglio
generale Toscano. 14 febbrajo 1848 — — — — 673
- Sacrae Apostolicae sedis Responsa circa lucrum
ex mutuo ab an. 1822 ad Feb. 1873 — — — — 689